

Vodič za bolesnike s ginekomastijom

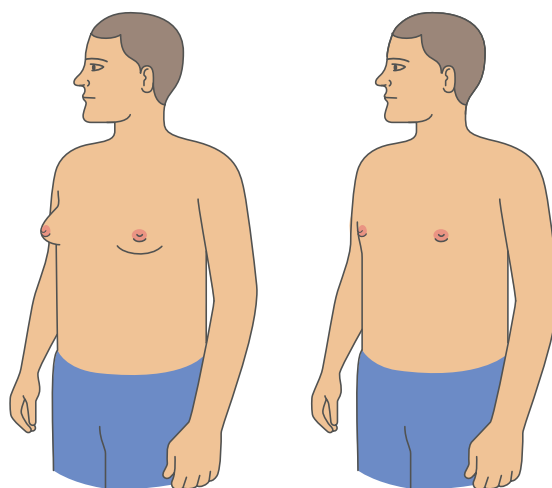
Hrvatsko društvo
za endokrinologiju i dijabetologiju
Hrvatskog liječničkog zbora

www.hded.com.hr

Napravljeno prema preporukama **The Endocrine Society** i **Breast Cancer Care UK**
Originalni dokument dostupan na: www.hormone.org/questions-and-answers/2011/gynecomastia

Što je ginekomastija?

Ginekomastija je povećanje dojki kod muškaraca uzrokovano benignim povećanjem žljezdanog tkiva dojke oko bradavice. Posljedica je neravnoteže u djelovanju testosterona (muškog hormona) i estrogena (ženskog hormona). Svi muškarci imaju malo estrogena, ali ako ga je u suvišku može uzrokovati rast dojki.

Ginekomastija nije bolest i ne uzrokuje zdravstvene probleme, ali može izazvati bolnost i osjetljivost dojki, ili neugodnost zbog povećanja dojki.

Kod koga nalazimo ginekomastiju?

Ginekomastija je česta u novorođenčadi kao posljedica izloženosti majčinom estrogenu koja spontano prođe unutar četiri tjedna od rođenja. Tijekom puberteta, kod oko polovice dječaka se pojavljuje ginekomastija, obično oko 13. godine života. Simptomi se uglavnom povlače do 18. godine života. Ginekomastija je veoma čest nalaz u muškaraca starijih od 50 godina jer se sa starenjem smanjuje stvaranje testosterona, a povećava količina masti koja je glavno mjesto pretvorbe muških hormona u estrogen.

Kako se dijagnosticira ginekomastija?

Liječnik prvo treba pregledati vaše dojke da vidi radi li se o ginekomastiji (povećanju žljezdanog tkiva) ili povećanju samo masnog tkiva što nazivamo pseudoginekomastijom i nalazimo je u muškaraca s prekomjernom tjelesnom težinom. Drugi uzroci povećanja dojki su mnogo rjeđi poput cista, lipoma ili tumora. Na osnovi pregleda liječnik će odlučiti o potrebi za radiološkim pregledom dojki (ultrazvuk, mamografija i dr.) Liječnik će pregledati i vaše testise radi određivanja njihove veličine i postojanja tumora.

Potom slijede pitanja o vašim dosadašnjim bolestima, lijekovima koje uzimate ili drugim tvarima navedenih u tablici. Od laboratorijskih nalaza treba provjeriti funkciju jetre, bubrega i štitnjače, a samo kod nekih bolesnika i druge hormone.

Uzroci ginekomastije

Uz spomenute fiziološke uzroke ginekomastije (u novorođenčadi, u pubertetu i u starijoj dobi) postoji mnogo uzroka povećanja dojki u muškaraca:

- povećanje masnog tkiva (debljina)
- lijekovi i druge tvari (vidi tablicu)
- neke bolesti:
 - stanja s niskom razinom testosterona, nazivamo ih hipogonadizam
 - prekomjeran rad štitnjače (hipertireoza)
 - bolesti jetre
 - zatajenje bubrega
 - tumori testisa, nadbubrežnih žlijezdi ili hipofize
- kada ne nađemo uzrok, tada govorimo o idiopatskom obliku

Lijekovi i tvari koje mogu uzrokovati ginekomastiju

- Hormoni (anabolički steroidi, estrogen, hormon rasta)
- Neki antibiotici (izoniazid, metronidazol, minociklin), lijekovi za AIDS
- Neki antiulkusni lijekovi (cimetidin, ranitidin, omeprazol, metoklopramid)
- Neki citostatici (ciklofosfamid, cisplatin, inh. tirozin kinaze, metotreksat)
- Neki lijekovi za srce i krvne žile (amiodaron, amlopin, digoksin, minoksidil, spironolakton)
- Neki lijekovi za živčani sustav (liječenje anksioznosti, depresije ili psihoze)
- Alkohol, droge (amfetamin, heroin, marihuana, metadon)
- Fitoestrogeni (ginseng, kineska anđelika, tribulus, soja), ulje čajevca ili lavande, insekticidi, pesticidi, ftalati u plastici.

Kako se liječi ginekomastija?

Liječenje ovisi o uzroku, a često uopće nije potrebno. Ako je uzrok ginekomastije uzimanje određenih lijekova ili tvari liječnik će vam savjetovati prekid njihove upotrebe ili zamjene nekim drugim lijekom. Ukoliko je uzrok bolest, potrebno je liječiti osnovnu bolest. Ostale mogućnosti su primjena lijekova koje blokiraju učinak estrogena na tkivo dojke (posebno kod kratkog trajanja simptoma), ili kirurški zahvat (kod veće količine žljezdanog tkiva ili dužeg trajanja ginekomastije). Međutim, kirurško liječenje dolazi u obzir tek nakon liječenja uzroka.

Što to znači za vas?

Ginekomastija može biti uznemirujuće i neugodno iskustvo, pa čak i uzrok povlačenje u sebe.

Dječaci koji prolaze kroz pubertet i suočavaju se s drugim promjenama koje on nosi možda će teško prihvatiti razgovarati o bolnim grudima. Kao rezultat toga, tinejdžeri često ne shvaćaju kako je to uobičajena pojava.

Stariji muškarci mogu biti zabrinuti da je promjena na dojkama karcinom.

Iako znate da je ginekomastija dobroćudna možete i dalje osjećati zabrinutost zbog straha od pojave karcinoma. Ginekomastija, sigurno, ne povećava rizik razvoja karcinoma dojke.

Važno je zapamtiti da se uvijek obratite svom liječniku u slučaju naglog rasta dojki, bolnosti ili pojave nekih novih simptoma.